

ANDST M.FL. HERREDERS CONTOIR KOLDING

Bilag 13

[Oversigtsbillede](#)

Udskrift af Jerlev Brusk Herreders Politiprotokol

Aar 1861 den 23 Marts blev Jerlev-Brusk Herreders Politiret sat paa Sandbjerggaard og betjent af Dommeren og Skrивeren Kancelliraad Saxild i Overværelse af Vidnerne Sognefoged Poul Knudsen og Brandfoged Bertel Gydesen, som Dommeren modtog i de ordinaire Retsvidners Fraværelse.

No. 13 – 1861

Dommeren fremlagde en Skrivelse af Gaars Datum fra Sognefogeden i Harthe, hvori han underrettes om at et Peder Jensen Gjesten tilhørende Huus paa Harthe Mark er afbrændt samme nat.

Dommeren besaae først Brandstedet. som ligger i flere 100 Alens Afstand fra nærmeste Bygning. Der findes de yderste Mure af tvende sammenbyggede Huuse, nemlig:

- a. et Huus 9 Fag liggende i Vest og Øst, indrettet deels til Beboelse i 2 Værelser og Kjøkken samt til Stald.
- b. et Huus, 8 Fag, liggende i Syd og Nord, indrettet til Faaresti, Korngulv, Lade og Svinesti.

Sammenbygningerne er i det nordvestre Hjørne. Til den sydligste Ende af b har her været opført et Styltehuus tildels? og sat af Græstørv, hvoraf næsten intet Spær findes tilbage. Skorstenen i Stuehuset var nedbrækket eller nedfalden; Intet i Rummene tyder paa, hvorledes eller hvor Ilden er opkommen. Det brændte endnu ubetydeligere i Grunden af nedfaldne Tag; men ingen Favn ere tilstede for andre Bygninger. Bygningerne haar under 20 Oktober 1852 været Brandforsikkrede.

Bygningen a til	250 Rd.
<u>Bygningen b til</u>	<u>90 Rd.</u>
I alt	320 Rd.

Styltehuset var ikke forsikkert.

For Forhøret fremstod Peder Jensen Gjestens Kone, Ane Kirstine Jensdatter af Harth Mark, som blev formanet til Sandhed, og forklarede at hun har beboet det afbrændte Sted alene med sin Søn Mads Madsen idet hendes Mand tjener i Vranderup som Røgter. I forgaars Aftes gik hun og Sønnen til sengs ved sædvanlig Tid, nemlig Klokken omtrent 8. De havde ikke havt Lys om Aftenen og heller ikke Ild paa Skorstenen hele Dagen. I Dagligstuen fandtes en Jernkakkelovn, hvori de om Middagen havde kogt deres Mad; da de gik til sengs var der rigtignok Ild i Kakkelovnen, men Ilden var noget med en lodde Tørv. Igaar Nat, men henimod Morgenstuen?, vækkede Komp ved en lille Kalvs brægen, som stod i Svinestien; idet hun kastede Øinene? ud af Vinduet imod Syd saa hun at der var Ild i det vestre Huus. Saavel hun som hendes

Søn stod øjeblikkelig op, de saae da, at hele det vestre Huus, hvor der fandtes nogen Fourage, stod i fuld Brand. De ilede begge med at faa Hesten og Køerne ud, men det lykkedes ikke at frelse Kalven; og saa begyndte de at redde deres Indbo, hvormed deres Naboer, som ___ kom til, hjalp dem. De havde Intet af Besætning, Indbo eller Fourage brandforsikkret, og de led et efter deres Stilling temmelig betydeligt Tab, idet de mistede en del Fourage, Hø, Havre og Boghvede, 7 Faar, som stod i det vestre Huus, Kalven, nogle Avlsredskaber m.m.; idet noget Indbo blev frelst. Hun maa formene, at Ilden er opkommen i det vestre Huus, men hvorledes den er opstaaet, veed hun ikke. Komp. var inde i det vestre Huus om Aftenen for at fodre Faarene og at hente Fourage til Kreaturerne, men hun mærkede da Intet Spor til Ild og saa var hun ude i Stalden, for at malke Køerne, men heller ikke der mærkede hun Spor til Ild. Hendes Søn var der samtidig, og de benyttede ikke Løgte ved denne Forretning. Hendes Søn havde heller ikke sin Tobakspibe tændt om Aftenen. Hun ved ikke, at de har Fjender, som af Ondskab kunne have foranlediget Ilden. Det er Bestemmelse, at hendes Søn Mads Madsen, hendes Mands Stedsøn, skal have Stedet, men de fornødne Dokumenter ere endnu ikke oprettede. Der fandtes en Kat i Huset, men den kan ingen Skade have foraarsaget, da der intet aabent Ildsted benyttedes i Huset. Vinden var under Branden sydvest, og der var ikke Tanke om, at Ilden kunde slukkes, navnlig da der efter Stedets Beliggenhed kun kunde faa Mennesker. O.R.A.

Forrige Komp.s Søn Mads Madsen fremstod og forklarede, formanet til Sandhed, aldeles overensstemmende med sin Moder, hvorfor dennes Forklaring blev oplæst for ham, han ratihaberede den med den Modifikation, at han blev vækket af Moderen og af denne underrettet om Ilden. Han tilføjer, at han i Vinter paa Grund af at han skulde faae Stedet, har kostet af sine egne Midler nye Vinduer med Karne og muret Skorst___ indlemmes saaledes:

Til Afbetjening? god Undersøgelse i Anledning af Ildebranden paa Huusmand Mads Madsens Sted paa Harth Mark, fremsendes tjenstligen

1. en Udskrivt af Brandforhørsprotokollen,
2. tvende Udskrifter af Brusk Herreds Brandtaxationsprotokol

Veile Amts ___ Branddirektorat, Fredericia d 28 Marts 1861.

Broe

Velbaaren Hr Kancelliraad, Herredsfoged Saxild.

Irettelagt den 30 Marts 1861. Saxild.

Udskrifterne medfølge.

Dommeren bemærkede, dels at den forrige Eier af det afbrændte Sted sædvanlig kaldes Peder Jensen Gjesten og ikke Peder Jensen Gamst, og dels at Dommeren ikke har truffet noget ___, som kan bestyrke Mads Madsens for Branddirekteuren udtalte Anskuelse, at Ilden skulde være paasat.

Da yderligere Oplysninger ikke være at tilveiebringes, blev Forhøret sluttet til Beskrivelse.

Politiretten hævet

Saxild.

Retsvidner: Zahn. Nyholm.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

[Til forsiden](#)